

PRACOWNIE ARCHITEKTURY i KRAJOBRAZU PAK SP.ZO.O. 07-410 OSTROŁĘKA ul. SKRYTA 15 tel.:604 226 499

nr identyfikacyjny VAT - 758-000-14-44

KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO: XII

temat opracowania:

**WYMIANA STOLARKI OKIENNEJ
NA KLATCE SCHODOWEJ
W BUDYNKU PRZY PL. GEN. J. BEMA
W OSTROŁĘCE**

nazwa opracowania:

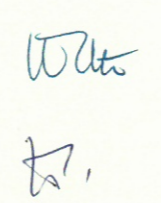
PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY

inwestor:

MIASTO OSTROŁĘKA
07-410 Ostrołęka Plac gen. Józefa Bema 1

adres budowy:

Ostrołęka Pl. gen. J. Bema
jedn. ewid. 146101_1.0002 działka nr 21148/2

Zespół projektowy:	upr. bud.nr ewid.:	Podpisy:
BRANŻA ARCHITEKTONICZNA:		
projektant: mgr inż. arch. Wojciech Jacek Zawartko opracowanie: mgr inż. Justyna Dąbrowska	St.-626/83 specjalność architektoniczna	

WSZELKIE PRAWA AUTORSKIE ZASTRZEŻONE, REPRODUKCJA WZBRONIONA

PAŹDZIERNIK 2022 r.

SPIS TREŚCI:

	nr strony:
1. STRONA TYTUŁOWA	1
2. SPIS TREŚCI	2
3. OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA	3
4. CZĘŚĆ OPISOWA:	
1) DANE OGÓLNE	4
2) RODZAJ I KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	4
3) SPOSÓB UŻYTKOWANIA I PROGRAM UŻYTKOWY OBIEKTU BUDOWLANEGO	4
4) UKŁAD PRZESTRZENNY I FORMA ARCHITEKTONICZNA OBIEKTU BUDOWLANEGO	5
5) CHARAKTERYSTYCZNE PARAMETRY OBIEKTU BUDOWLANEGO	5
6) OPINIA GEOTECHNICZNA ORAZ SPOSÓB POSADOWIENIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	5
7) LICZBA LOKALI MIESZKALNYCH I UŻYTKOWYCH	5
8) PARAMETRY TECHNICZNE OBIEKTU BUDOWLANEGO CHARAKTERYZUJĄCE WPŁYW OBIEKTU BUDOWLANEGO NA ŚRODOWISKO I JEGO WYKORZYSTYWANIE ORAZ NA ZDROWIE LUDZI I OBIEKTY SĄSIEDNIE	5
9) ANALIZA TECHNICZNYCH, ŚRODOWISKOWYCH I EKONOMICZNYCH MOŻLIWOŚCI REALIZACJI SYSTEMÓW ALTERNATYWNYCH ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ I CIEPŁO	6
10) ANALIZA TECHNICZNYCH I EKONOMICZNYCH MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA URZĄDZEŃ AUTOMATYCZNIE REGULUJĄCYCH TEMPERATURĘ W POMIESZCZENIACH	6
11) ZASADNICZE ELEMENTY WYPOSAŻENIA BUDOWLANO – INSTALACYJNEGO	6
1. DANE KONSTRUKCYJNO-MATERIAŁOWE	6
2. PRACE WYKOŃCZENIOWE	7
3. INSTALACJE	6
12) WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ	6
5. CZĘŚĆ RYSUNKOWA:	
RYS. NR 1 - PLAN SYTUACYJNY 1:500	7
RYS. NR 2 – RZUTY KLATKI SCHODOWEJ 1:100	8
RYS. NR 3 – PRZEKRÓJ A-A 1:150	9
RYS. NR 4 – ELEWACJA POŁUDNIOWO-WSCHODNIA 1:150	10
RYS. NR 5 – WYKAZ OKIEN 1:100	11
6. UPRAWNIENIA PROJEKTANTA	12

OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA

Oświadczam, iż niniejszy
PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY
dla inwestycji polegającej na
WYMIANA STOLARKI OKIENNEJ NA KLATCE SCHODOWEJ
W BUDYNKU PRZY PL. GEN. J. BEMA W OSTROŁĘCE
zlokalizowanej w Ostrołęce przy Pl. Gen. J. Bema 1,
jedn. ewid. 146101_1.0002 działka nr 21148/2

- został opracowany zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej.

Zawartość projektu budowlanego spełnia określone przepisami wymagania w sprawie zakresu i formy dokumentacji projektowej, a dokumentacja projektowa jest kompletna z punktu widzenia celu jakemu ma służyć.

BRANŻA ARCHITEKTONICZNA:

projektant:

mgr inż. arch. Wojciech Jacek Zawartko

uprawnienia nr St.-626/83

specjalność architektoniczna

WOJCIECH JACEK ZAWARTKO
mgr inż. architekt
upr. projektowa w specjalności
architektonicznej
nr ewid. St.-626/83

OPIS DO PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANEGO

1) DANE OGÓLNE:

ADRES INWESTYCJI:

07-410 OSTROŁĘKA Plac gen. Józefa Bema 1
jedn. ewid. 146101_1.0002 działka nr 21148/2

INWESTOR:

MIASTO OSTROŁĘKA
07-410 OSTROŁĘKA
Plac gen. Józefa Bema 1

PODSTAWA OPRACOWANIA:

- umowa zlecenie zawarta między Inwestorem a Pracownikami Architektury i Krajobrazu „PAK” sp. z o.o. w Ostrołęce;
- Uchwała Nr 471/LII/2006 Rady Miejskiej w Ostrołęce z dnia 30 marca 2006 r. roku w sprawie **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu „Śródmieście Płn.-11 Listopada” w Ostrołęce**;
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie z dnia 12 kwietnia 2002 r. z późniejszymi zmianami;
- uzgodnienia z Inwestorem;

LOKALIZACJA OBIEKTU I UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAPISU W MPZP:

Budynek Ratusza, będący przedmiotem opracowania jest budynkiem narożnym w południowo-wschodniej pierzei Rynku Starego Miasta, położonym po południowo-zachodniej stronie zbiegu ulic Głowackiego i Kościuszki z Placem Gen. J. Bema. Wejście główne do budynku znajduje się od strony Placu Gen. J. Bema. z drugiej strony budynku położony jest plac wewnętrzny Urzędu Miasta – i tam znajduje się dodatkowe wejście na klatkę schodową.

Ratusz położony jest na terenie oznaczonym w mpzp rejonu Śródmieście Płn.-11 Listopada symbolem AU1 - administracja i obiekty biurowe. Jest to teren położony w strefie ochrony konserwatorskiej, a budynek Ratusza jest wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego decyzją z dn. 17.11.1986 r. pod nr: A-582.

2) RODZAJ I KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO.

WYMIANA STOLARKI OKIENNEJ NA KLATCE SCHODOWEJ w budynku Urzędu Miasta przy pl. Gen. J. Bema w Ostrołęce. **Kategoria obiektu budowlanego: XII.**

3) SPOSÓB UŻYTKOWANIA I PROGRAM UŻYTKOWY OBIEKTU BUDOWLANEGO.

Projektuje się:

- WYMIANĘ STOLARKI OKIENNEJ NA KLATCE SCHODOWEJ;

Sposób użytkowania i program użytkowy budynku, oraz zagospodarowanie terenu nie ulegną zmianie.

4) UKŁAD PRZESTRZENNY I FORMA ARCHITEKTONICZNA OBIEKTU BUDOWLANEGO.

Budynek Ratusza jest obiektem trzykondygnacyjnym, częściowo podpiwniczonym, zrealizowanym w technologii tradycyjnej z dachem wielospadowym o konstrukcji drewnianej krytym blachą. W północno-zachodniej części budynku – centralnie - znajduje się wieża. Ostatnia kondygnacja z trzech stron jest zwieńczona attyką przysłaniającą dach. Ratusz został wybudowany ok. 1824 roku, przebudowany był w roku 1950 oraz 1996. Budynek posiada cechy klasycystyczne.

Wymianie podlegają okna klatki schodowej w południowo-wschodniej elewacji.

5) CHARAKTERYSTYCZNE PARAMETRY OBIEKTU BUDOWLANEGO.

powierzchnia użytkowa	438,31 m ²
powierzchnia zabudowy	139,39 m ²
kubatura	2.920 m ³
długość budynku	13,78 m
szerokość budynku	14,35 m
wysokość budynku	13,51 m
wysokość wieży ponad attykę ostatniej kondygnacji	15,24 m

6) OPINIA GEOTECHNICZNA ORAZ SPOSÓB POSADOWIENIA OBIEKTU BUDOWLANEGO.

Nie dotyczy;

7) LICZBA LOKALI MIESZKALNYCH I UŻYTKOWYCH.

Nie dotyczy;

8) PARAMETRY TECHNICZNE OBIEKTU BUDOWLANEGO CHARAKTERYZUJĄCE WPŁYW OBIEKTU BUDOWLANEGO NA ŚRODOWISKO I JEGO WYKORZYSTYWANIE ORAZ NA ZDROWIE LUDZI I OBIEKTY SĄSIEDNIE.

- Zaopatrzenie w wodę - nie dotyczy;
- Odprowadzenie ścieków bytowych – nie dotyczy;
- Odprowadzenie wód opadowych – nie dotyczy;
- Emisja zanieczyszczeń gazowych – nie dotyczy;
- Rodzaj i ilość wytwarzanych odpadów – nie dotyczy;
- Właściwości akustyczne i emisja drgań – nie dotyczy;
- Wpływ projektowanego obiektu na istniejący drzewostan, powierzchnię ziemi, w tym glebę, wody powierzchniowe i podziemne – nie dotyczy;
- Interes osób trzecich

Obiekt podlegający opracowaniu nie wprowadza naruszenia interesu osób trzecich w rozumieniu przepisów prawa budowlanego.

**9) ANALIZA TECHNICZNYCH, ŚRODOWISKOWYCH I EKONOMICZNYCH
MOŻLIWOŚCI REALIZACJI SYSTEMÓW ALTERNATYWNYCH
ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ I CIEPŁO.**

- nie dotyczy;

**10) ANALIZA TECHNICZNYCH I EKONOMICZNYCH MOŻLIWOŚCI
WYKORZYSTANIA URZĄDZEŃ AUTOMATYCZNIE REGULUJĄCYCH
TEMPERATURĘ W POMIĘSZCZENIACH.**

- nie dotyczy;

**11) ZASADNICZE ELEMENTY WYPOSAŻENIA BUDOWLANO –
INSTALACYJNEGO.**

1. DANE KONSTRUKCYJNO-MATERIAŁOWE

a) Istniejąca stolarka okienna :

- drewniana z widocznymi uszkodzeniami wynikającymi z wpływu warunków atmosferycznych oraz ich wieku.

b) Projektowane witryny (okienne) :

- witryny aluminiowe zewnętrzne (izolowane termicznie);
- współczynnik przenikania ciepła dla całych witryn: $U \leq 0,9 [W/m^2K]$;
- szyby zespolone trzykomorowe;
- szkło selektywne przeciwsłoneczne (g[%]43-19);
- kolor ram wg RAL 9010;
- pas dolny witryn - szkło bezpieczne;

2. PRACE WYKOŃCZENIOWE:

a) Obróbki blacharskie:

- parapety zewnętrzne - z blachy ocynkowanej powlekanej gr. 0,55mm w kolorze brązowym.

b) Podokiennik w witrynie wejściowej - gr. 3 cm z granitu Yellow Pink;

3. INSTALACJE: - nie dotyczy;

12) WARUNKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

BEZ ZMIAN.

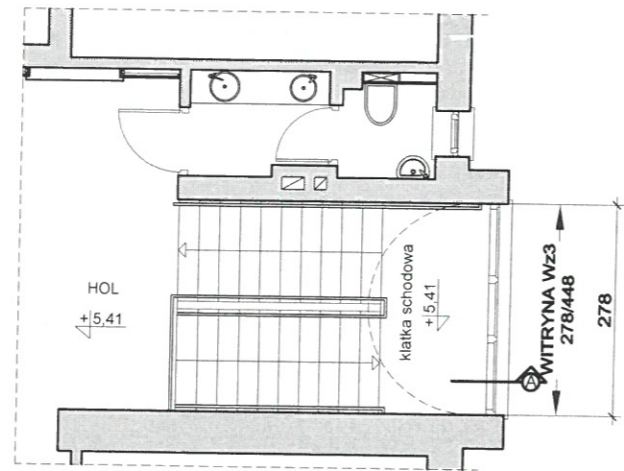
Projektowana wymiana okien i drzwi zewnętrznych na klatce schodowej nie wpływa na warunki ochrony przeciwpożarowej.

Projektant:

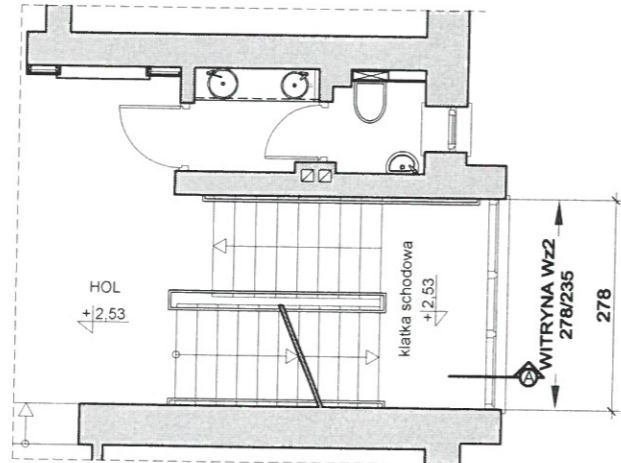
mgr inż. arch. Wojciech Jacek Zawartko
uprawnienia nr St.-626/83
specjalność architektoniczna

WOJCIECH JACEK ZAWARTKO
mgr inż. architekt
upr. projektowe & specjalne
architektoniczne
nr ewid. St-826/83

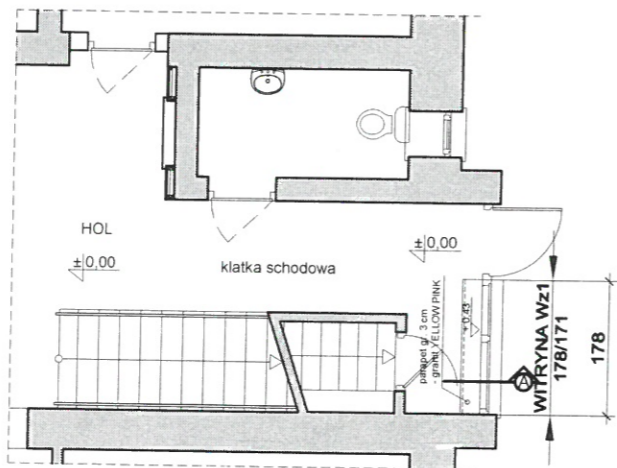
rzut II piętra

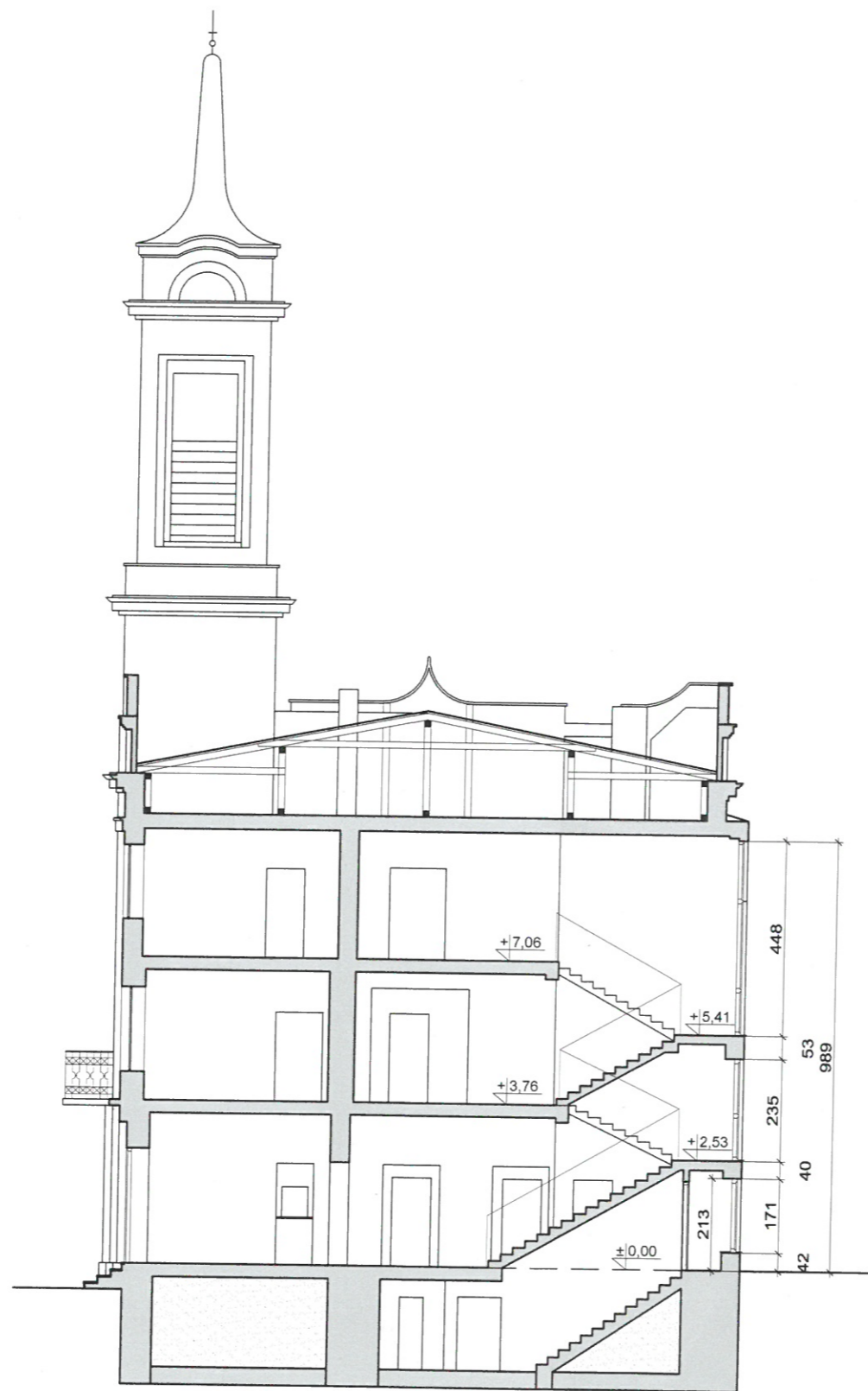
rzut I piętra

rzut przyziemia

PAK Pracownie Architektury i Krajobrazu PAK sp. z o.o. 07-410 Ostrołęka ul. Skryta 15 tel. 604 226 499, e-mail : pak5@wp.pl		BRANŻA ARCHITEKTURA
temat opracowania: WYMIANA STOLARKI OKIENNEJ NA KLATCE SCHODOWEJ W BUDYNKU PRZY PL. GEN. J. BEMA W OSTROŁĘCE		STADIUM PA-B
nazwa rysunku: RZUTY KLATKI SCHODOWEJ		DATA X.2022 r.
projektant: mgr inż. arch. Wojciech Jacek Zawartko upr. nr SI-626/83 specjalność architektoniczna	PODPIS <i>WJ</i>	SKALA 1:100
opracowanie: mgr inż. Justyna Dąbrowska	PODPIS <i>JA</i>	NR RYS. 2

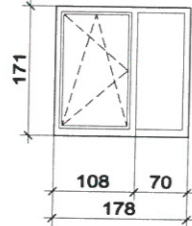
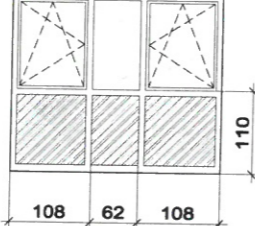
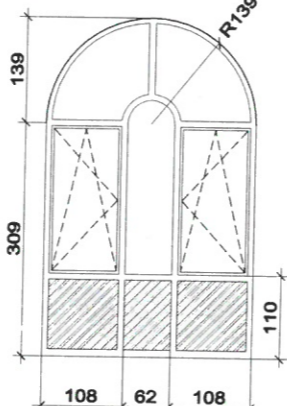
PAK Pracownia Architektury i Krajobrazu PAK sp. z o.o. 07-410 Ostrołęka ul. Skryta 15 tel. 604 226 499, e-mail : pak5@wp.pl		BRANŻA ARCHITEKTURA
temat opracowania: WYMIANA STOLARKI OKIENNEJ NA KLATCE SCHODOWEJ W BUDYNKU PRZY PL. GEN. J. BEMA W OSTROŁĘCE		STADIUM PA-B
nazwa rysunku: PRZEKRÓJ A-A		DATA X.2022 r.
projektant: mgr inż. arch. Wojciech Jacek Zawartko upr. nr SI-626/83 specjalność architektoniczna	PODPIS: 	SKALA 1:150
opracowanie: mgr inż. Justyna Dąbrowska	PODPIS: 	NR RYS. 3

ELEWACJA POŁUDNIOWO-WSCHODNIA

PAK Pracownia Architektury i Krajobrazu PAK sp. z o.o. 07-410 Ostrołęka ul. Skryta 15 tel. 604 226 499, e-mail : pak5@wp.pl		BRANŻA ARCHITEKTURA
temat opracowania: WYMIANA STOLARKI OKIENNEJ NA KLATCE SCHODOWEJ W BUDYNKU PRZY PL. GEN. J. BEMA W OSTROŁĘCE		STADIUM PA-B
nazwa rysunku: ELEWACJA POŁUDNIOWO-WSCHODNIA		DATA X.2022 r.
projektant: mgr inż. arch. Wojciech Jacek Zawartko upr. nr St-626/83 specjalność architektoniczna	PODPIS: 	SKALA 1:150
opracowanie: mgr inż. Justyna Dąbrowska	PODPIS: 	NR RYS. 4

OPIS		WITRYNY ALUMINIOWE ZEWNĘTRZNE		
		RAMY WITRYN IZOLOWANE TERMICZNIE W KOLORZE RAL9010 współczynnik przenikania ciepła dla całego okna $U \leq 0,9 [W/m^2K]$, szkło selektywne przeciwsłoneczne (g[%]43-19)		
OZNACZENIE		Wz1	Wz2	Wz3
schemat (widok od strony elewacji)				
wymiary w świetle muru	S	178	278	278
	H	171	235	448
			w pasie dolnym szkło bezpieczne, wzmocnione	w pasie dolnym szkło bezpieczne, wzmocnione

UWAGA: przed przystąpieniem do wykonywania okien sprawdzić wymiary i w razie potrzeby skorygować;

PAK Pracownie Architektury i Krajobrazu PAK sp. z o.o. 07-410 Ostrołęka ul. Skryta 15 tel. 604 226 499, e-mail : pak5@wp.pl		BRANŻA ARCHITEKTURA
temat opracowania: WYMIANA STOLARKI OKIENNEJ NA KLATCE SCHODOWEJ W BUDYNKU PRZY PL. GEN. J. BEMA W OSTROŁĘCE		STADIUM PA-B
nazwa rysunku: WYKAZ OKIEN		DATA X.2022 r.
projektant: mgr inż. arch. Wojciech Jacek Zawartko upr. nr SI-626/83 specjalność architektoniczna	PODPIS 	SKALA 1:100
opracowanie: mgr inż. Justyna Dąbrowska	PODPIS 	NR RYS. 5

**INFORMACJA
DOTYCZĄCA ZASAD BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA
PRZY WYKONYWANIU ROBÓT BUDOWLANYCH**

NAZWA INWESTYCJI :

WYMIANA STOLARKI OKIENNEJ NA KLATCE
SCHODOWEJ W BUDYNKU PRZY PL. GEN. J. BEMA
W OSTROŁĘCE

INWESTOR:

MIASTO OSTROŁĘKA
07-410 OSTROŁĘKA
Plac gen. Józefa Bema 1

LOKALIZACJA:

07-410 OSTROŁĘKA Plac gen. Józefa Bema 1
jedn. ewid. 146101_1.0002 działka nr 21148/2

Projektant:

mgr inż. arch. Wojciech Jacek Zawartko
uprawnienia nr St.-626/83
specjalność architektoniczna

WOJCIECH JACEK ZAWARTKO
mgr inż. architekt
upr. projektowe o specjalności
architektonicznej
nr ewid. St-626/83

Spis treści:

I.	KOLEJNOŚĆ WYKONYWANYCH ROBÓT:	
1.1	Zagospodarowanie placu budowy	str. 2
1.2	Roboty budowlano-montażowe	
1.3	Roboty wykończeniowe	
1.4	Maszyny i urządzenia techniczne użytkowane na placu budowy	
II.	INSTRUKTAŻ PRACOWNIKÓW PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO REALIZACJI ROBÓT SZCZEGÓLNIE NIEBEZPIECZNYCH	str. 5
	- Szkolenie pracowników w zakresie BHP;	
	- Zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia;	
	- Zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi przez wyznaczone w tym celu osoby;	
	- Zasady stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego;	
III.	ŚRODKI TECHNICZNE I ORGANIZACYJNE ZAPOBIEGAJĄCE NIEBEZPIECZEŃSTWOM WYNIKAJĄCYM Z WYKONYWANIA ROBÓT BUDOWLANYCH	str. 6

I. KOLEJNOŚĆ WYKONYWANYCH ROBÓT:

1.1. Zagospodarowanie placu budowy

Zagospodarowanie terenu budowy wykonuje się przed rozpoczęciem robót budowlanych, co najmniej w zakresie:

- a) Ogrózenia terenu i wyznaczenia stref niebezpiecznych;
- b) Wykonania dróg, wyjść i przejść dla pieszych;
- c) Doprowadzenia energii elektrycznej oraz wody;
- d) Odprowadzenia ścieków lub ich utylizacji;
- e) Urządzenia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i socjalnych;
- f) Zapewnienia oświetlenia naturalnego i sztucznego;
- g) Zapewnienia właściwej wentylacji;
- h) Zapewnienia łączności telefonicznej;
- i) Urządzenia składowisk materiałów i wyrobów;

Teren budowy lub robót powinien być w miarę potrzeby ogrodzony lub skutecznie zabezpieczony przed osobami postronnymi. Wysokość ogrodzenia powinna wynosić, co najmniej 1,5 m.

W ogrodzeniu placu budowy lub robót powinny być wykonane oddzielne bramy dla ruchu pieszego oraz pojazdów mechanicznych i maszyn budowlanych.

Szerokość ciągu pieszego jednokierunkowego powinna wynosić, co najmniej 0,75 m, a dwukierunkowego 1,20 m. Dla pojazdów używanych w trakcie wykonywania robót budowlanych należy wyznaczyć i oznakować miejsca postojowe na terenie budowy.

Szerokość dróg komunikacyjnych na placu budowy lub robót powinna być dostosowana do używanych środków transportowych.

Drogi i ciągi pieszego na placu budowy powinny być utrzymane we właściwym stanie technicznym. Nie wolno na nim składować materiałów, sprzętu lub innych przedmiotów.

Drogi komunikacyjne dla wózków i taczek oraz pochylnie, po których dokonuje się ręcznego przenoszenia ciężarów nie powinny mieć spadków większych niż 10%.

Przejścia i strefy niebezpieczne powinny być oświetlone i oznakowane znakami ostrzegawczymi lub znakami zakazu.

Przejścia o nachyleniu większym niż 15% należy zaopatrzyć w listwy umocowane poprzecznie, w odstępach nie mniejszych niż 0,40 m lub schody o szerokości nie mniejszej niż 0,75 m, zabezpieczone, co najmniej z jednej strony balustradą. Balustrada składa się z deski krawężnikowej o wysokości 0,15 m i poręczy ochronnej umieszczonej na wysokości 1,10 m. Wolną przestrzeń między deską krawężnikową a poręczą należy wypełnić w sposób zabezpieczający pracowników przed upadkiem.

Strefa niebezpieczna, w której istnieje zagrożenie spadania z wysokości przedmiotów, powinna być ogrodzona balustradami i oznakowana w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym. Strefa ta nie może wynosić mniej niż 1/10 wysokości, z której mogą spadać przedmioty, lecz nie mniej niż 6,0 m.

Przejścia, przejazdy i stanowiska pracy w strefie niebezpiecznej powinny być zabezpieczone daszkami ochronnymi. Daszki ochronne powinny znajdować się na wysokości nie mniejszej niż 2,4 m nad terenem w najniższym miejscu i być nachylone pod kątem 45° w kierunku źródła zagrożenia. Pokrycie daszków powinno być szczelne i odporne na przebicie przez spadające przedmioty. Używanie daszków ochronnych jako rusztowań lub miejsc składowania narzędzi, sprzętu i materiałów jest zabronione.

Instalacje rozdziału energii elektrycznej na terenie budowy powinny być zaprojektowane i wykonane oraz utrzymane i użytkowane w taki sposób, aby nie stanowiły zagrożenia pożarowego lub wybuchowego, lecz chroniły pracowników przed porażeniem prądem elektrycznym.

Roboty związane z podłączeniem, sprawdzaniem, konserwacją i naprawą instalacji i urządzeń elektrycznych mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia.

Nie jest dopuszczalne sytuowanie stanowisk pracy, składowisk wyrobów i materiałów lub maszyn i urządzeń budowlanych bezpośrednio pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi lub w odległości liczonej w poziomie od skrajnych przewodów, nie mniejszej niż:

- a) 3,0 m – dla linii o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 1 kV;
- b) 5,0 m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 1 kV, lecz nieprzekraczającym 15 kV;
- c) 10,0 m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 15 kV, lecz nieprzekraczającym 30 kV;
- d) 15,0 m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 30 kV, lecz nieprzekraczającym 110 kV;
- e) 30,0 m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 110 kV;

Żurawie samojezdne, koparki i inne urządzenia ruchome, które mogą zbliżyć się na niebezpieczną odległość do w/w napowietrznych lub kablowych linii energetycznych, powinny być wyposażone w sygnalizatory napięcia. Rozdzielnice budowlane prądu elektrycznego znajdujące się na terenie budowy należy zabezpieczyć przed dostępem osób nieupoważnionych.

Rozdzielnice powinny być usytuowane w odległości nie większej niż 50,0 m od odbiorników energii.

Przewody elektryczne zasilające urządzenia mechaniczne powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniami mechanicznymi, a ich połączenia z urządzeniami mechanicznymi wykonane w sposób zapewniający bezpieczeństwo pracy osób obsługujących takie urządzenia.

Okresowe kontrole stanu stacjonarnych urządzeń elektrycznych pod względem bezpieczeństwa powinny być przeprowadzane, co najmniej raz w miesiącu, natomiast kontrola stanu i oporności izolacji tych urządzeń, co najmniej dwa razy w roku, a ponadto:

- a) przed uruchomieniem urządzenia po dokonaniu zmian i napraw części elektrycznych i mechanicznych;
- b) przed uruchomieniem urządzenia, jeżeli urządzenia było nieczynne przez ponad miesiąc;
- c) przed uruchomieniem urządzenia po jego przemieszczeniu;

W przypadkach zastosowania urządzeń ochronnych różnicowo prądowych na w/w instalacjach, należy sprawdzać ich działanie każdorazowo przed przystąpieniem do pracy.

Dokonywanie napraw i przeglądy urządzeń elektrycznych powinny być odnotowywane w książce konserwacji urządzeń.

Należy zapewnić dostateczną ilość wody zdatnej do picia pracownikom zatrudnionym na budowie oraz do celów higieniczno – sanitarnych, gospodarczych i pożarowych.

Ilość wody do celów higienicznych przypadająca dziennie na każdego pracownika jednocześnie zatrudnionego nie może być mniejsza niż:

- a) 120 l- przy pracach w kontakcie z substancjami szkodliwymi trującymi lub zakaźnymi albo powodującymi sine zabrudzenie pyłami, w tym 20 l w przypadku korzystania z natrysków;
- b) 90 l - przy pracach brudzących, wykonywanych w wysokich temperaturach lub wymagających zapewnienia należytej higieny procesów technologicznych, w tym 60 l w przypadku korzystania z natrysków;
- c) 30 l- przy pracach niewymienionych w pkt. „a” i „b”;

Niezależnie od ilości wody określonej w pkt. „a”, „b”, „c” należy zapewnić, co najmniej 2,5 l na dobę na każdy metr kwadratowy powierzchni terenu poza budynkami, wymagającej polewania (tereny zielone, utwardzone ulice, place itp.).

Pracownikom zatrudnionym uciążliwych warunkach szczególnie uciążliwych należy zapewnić:

- posiłki wydawane ze względów profilaktycznych;
- napoje, których rodzaj i temperatura powinny być dostosowane do warunków wykonywania

pracy;

Posiłki profilaktyczne należy zapewnić pracownikom wykonującym prace:

- związane z wysiłkiem fizycznym, powodującym w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny organizmu powyżej 1500 kcal u mężczyzn i powyżej 1000 kcal u kobiet, wykonywane na otwartej przestrzeni w okresie zimowym; za okres zimowy uważa się okres od dnia 1 listopada do dnia 31 marca;

Napoje należy zapewnić pracownikom zatrudnionym:

- przy pracach na otwartej przestrzeni przy temperaturze otoczenia poniżej 10°C lub powyżej 25°C;

Pracownik może przyrządzać sobie posiłki we własnym zakresie z produktów otrzymanych od pracodawcy. Pracownikom nie przysługuje ekwiwalent pieniężny za posiłki i napoje.

Na terenie budowy powinny być urządzone i wydzielone pomieszczenia higieniczno – sanitarne i socjalne (na odzież roboczą ochronną) umywalnie, jadalnie, suszarnie oraz ustępy. Dopuszczalne jest korzystanie z istniejących na terenie budowy pomieszczeń i urządzeń higieniczno - sanitarnych inwestora, jeżeli przewiduje to zawarta umowa. Zabrania się urządzania w jednym pomieszczeniu szatni i jadalni w przypadkach, gdy na terenie budowy, na której roboty budowlane a więcej niż 20 – pracujących. W takim przypadku, szafki na odzież powinny być dwudzielne, zapewniające możliwość przechowywania oddzielnie odzieży roboczej i własnej. W pomieszczeniach higieniczno - sanitarnych mogą być stosowane ławki, jako miejsca siedzące, jeżeli są one trwale przytwierdzone do podłoża. Jadalnia powinna składać się z dwóch części:

- a) jadalni właściwej, gdzie powinno przypadać co najmniej 1,10 m² powierzchni na każdego z pracowników jednocześnie spożywających posiłek;
- b) pomieszczeń do przygotowywania, wydawania napojów oraz zmywania naczyń stołowych;

W przypadku usytuowania pomieszczeń higieniczno - sanitarnych w kontenerach dopuszcza się niższą wysokość tych pomieszczeń tj. do 2,20 m. Na terenie budowy powinny być wyznaczone oznakowane, utwardzone i odwodnione miejsca do składowania materiałów i wyrobów. Składowiska materiałów, wyrobów i urządzeń technicznych należy wykonać w sposób wykluczający możliwość wywrócenia, zsunięcia, rozsunięcia się lub spadnięcia składowanych wyrobów i urządzeń. Materiały drobnicowe powinny być ułożone w stosy o wysokości nie większej niż 2.0 m, a stosy materiałów workowanych ułożone w warstwach krzyżowo do wysokości nie przekraczającej 10 - warstw.

Odległość stosów przy składowaniu materiałów nie powinna być mniejsza niż:

- a) 0,75 m - od ogrodzenia lub zabudowań;
- b) 5,00 m - od stałego stanowiska pracy;

Opieranie składowanych materiałów lub wyrobów o płoty, słupy napowietrznych linii elektroenergetycznych. Konstrukcje wsporcze sieci trakcyjnej lub ściany obiektu budowlanego jest zabronione. Wchodzenie i schodzenie ze stosu utworzonego ze składowanych materiałów lub wyrobów jest dopuszczalne przy użyciu drabiny lub schodów. Teren budowy powinien być wyposażony w sprzęt niezbędny do gaszenia pożarów, który powinien być regularnie sprawdzany, konserwowany i uzupełniany, zgodnie z wymaganiami producentów i przepisów przeciwpożarowych. Ilość i rozmieszczenie gaśnic przenośnych

powinno być zgodne z wymaganiami przepisów przeciwpożarowych. W pomieszczeniach zamkniętych należy zapewnić wymianę powietrza, wynikającą z potrzeb bezpieczeństwa pracy. Wentylacja winna działać sprawnie i zapewniać dopływ świeżego powietrza. Nie może ona powodować przeciągów, wyzębienia lub przegrzewania pomieszczeń pracy.

1.3. Roboty budowlano – montażowe

Zagrożenia występujące przy wykonywaniu robót budowlano – montażowych:

- upadek pracownika z wysokości (brak zabezpieczenia obrysu stropu; brak zabezpieczenia otworów technologicznych w powierzchni stropu; brak zabezpieczenia otworów prowadzących na płyty betonowe);
 - przygnięcie pracownika płytą prefabrykowaną wielkowymiarową podczas wykonywania robót montażowych przy użyciu żurawia budowlanego (przebywanie pracownika w strefie zagrożenia, tj. w obszarze równym rzutowi przemieszczanego elementu, powiększonym z każdej strony o 6,0 m);
- Roboty montażowe konstrukcji stalowych i prefabrykowanych elementów wielkowymiarowych mogą być wykonywane na podstawie projektu montażu oraz planu „BIOS” przez pracowników zapoznanych z instrukcją organizacji montażu oraz rodzajem używanych maszyn i innych urządzeń technicznych. Przebywanie osób na górnych płaszczyznach ścian, belek, słupów, ram lub kratownic oraz na dwóch niższych kondygnacjach, znajdujących się bezpośrednio pod kondygnacją, na której prowadzone są roboty montażowe, jest zabronione.

Prowadzenie montażu z elementów wielkowymiarowych jest zabronione:

- przy prędkości wiatru powyżej 10 m/s;
- przy złej widoczności o zmierzchu, we mgle i w porze nocnej, jeżeli stanowiska pracy nie mają

wymaganego przepisami odrębnego oświetlenia;
Odległość pomiędzy skrajnią podwozia lub platformy obrotowej żurawia a zewnętrznymi częściami konstrukcji montowanego obiektu budowlanego powinna wynosić, co najmniej 0,75 m. Zabronione jest w szczególności:

- przechodzenia osób w czasie pracy żurawia pomiędzy obiektami budowlanymi a podwoziem żurawia lub wychylania się przez otwory w obiekcie budowlanym;
 - składowanie materiałów i wyrobów pomiędzy skrajnią żurawia budowlanego lub pomiędzy torowiskiem żurawia a konstrukcją obiektu budowlanego lub jego tymczasowymi zabezpieczeniami;
- Punkty świetlne przy stanowiskach montażowych powinny być tak rozmieszczone, aby zapewniały równomierne oświetlenie, bez ostrych cieni. Elementy prefabrykowane można zwolnić z podwieszenia po ich uprzednim zamocowaniu w miejscu wbudowania. W czasie zakładania stężeń montażowych, wykonywania robót spawalniczych, odczepiania elementów prefabrykowanych w zawiesi i betonowania styków należy stosować wyłącznie pomosty montażowe lub drabiny rozstawne.
- W czasie montażu, w szczególności słupów, belek i wiązarów, należy stosować podkładki pod liny zawiesi zapobiegające przetarciu i złamaniu lin. Podnoszenie i przemieszczanie na elementach prefabrykowanych osób, przedmiotów, materiałów lub wyrobów jest zabronione. Osoby przebywające na stanowiskach pracy, znajdujące się na wysokości, co najmniej 1,0 m od poziomu podłogi lub ziemi powinny być zabezpieczone balustradą przed upadkiem z wysokości.

Balustradami powinny być zabezpieczone:

- krawędzie stropów nie obudowanych ścianami zewnętrznymi;
- pozostawione otwory w ścianach (drzwiowe, balkonowe, szybów dźwigowych);

Otwory w stropach, na których prowadzone są prace lub, do których możliwy jest dostęp ludzi, należy zabezpieczyć przed możliwością wypadnięcia lub ogrodzić balustradą.

Przemieszczanie w poziomie stanowisko pracy powinno mieć zapewnione mocowanie końcówki linki bezpieczeństwa do pomocniczej liny ochronnej lub prowadnicy poziomej, zamocowanej na wysokości około 1,50 m wzdłuż zewnętrznej strony krawędzi przejścia. Wytrzymałość i sposób zamocowania prowadnicy, powinny uwzględniać obciążenie dynamiczne spadającej osoby. W przypadku, gdy zachodzi konieczność przemieszczenia stanowiska pracy w pionie, linka bezpieczeństwa szelek bezpieczeństwa powinna być zamocowana do prowadnicy pionowej za pomocą urządzenia samohamującego. Długość linki bezpieczeństwa szelek bezpieczeństwa nie powinna być większa niż 1,50 m. Amortyzatory spadania nie są wymagane, jeżeli linki bezpieczeństwa są mocowane do linek urządzeń samohamujących ograniczających wystąpienie siły dynamicznej momencie spadania, zwłaszcza aparatów bezpieczeństwa lub pasów bezwładnościowych.

Osoby korzystające z urządzeń krzeselkowych, drabin linowych lub ruchomych podestów roboczych powinny być dodatkowo zabezpieczone przed upadkiem z wysokości za pomocą prowadnicy pionowej, zamocowanej niezależnie od lin nośnych drabiny, krzeselka lub podestu. Ponadto, należy ustalić rodzaje prac, które powinny być wykonywane, przez co najmniej dwie osoby, w celu zapewnienia asekuracji, ze względu na możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego. Dotyczy to prac wykonywanych na wysokości powyżej 2,0m w przypadkach, w których wymagane jest zastosowanie środków ochrony indywidualnej przed upadkiem z wysokości.

1.4. Roboty wykończeniowe

Zagrożenia występujące przy wykonywaniu robót wykończeniowych:

- upadek pracownika z wysokości (brak balustrad ochronnych przy podestach roboczych rusztowania; brak stosowania sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości przy wykonywaniu robót związanych z montażem lub demontażem rusztowania);
- uderzenie spadającym przedmiotem osoby postronnej korzystającej z ciągu pieszego usytuowanego przy budowanym lub remontowanym obiekcie budowlanym (brak wygradzenia strefy niebezpiecznej);

Roboty wykończeniowe zewnętrzne (elewacja budynku) mogą być wykonywane przy użyciu ruchomych podestów roboczych oraz rusztowań np. „MOSTOSTAL, - BAUMANN”, „BOSTA - 70”, „STALCOL”, „RR - 1/30”, „PLETTAC”, „ROCO - 1”.

Montaż rusztowań, ich eksploatacja i demontaż powinny być wykonane zgodnie z instrukcją producenta lub projektem indywidualnym. Osoby zatrudnione, przy montażu i demontażu rusztowań oraz monterzy podestów roboczych powinien posiadać wymagane uprawnienia. Osoby dokonujące montażu i demontażu rusztowań obowiązane są do stosowania urządzeń zabezpieczających przed upadkiem z wysokości. Przed montażem i demontażem rusztowań należy wyznaczyć i wygradzić strefę niebezpieczną. Rusztowania i ruchome podesty robocze powinny być wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem. Odbiór rusztowania dokonuje się wpisem do dziennika budowy lub w protokole odbioru technicznego. W przypadku rusztowań systemowych dopuszczalne jest umieszczenie poręczy ochronnej na wysokości 1,00 m. Rusztowania z elementów metalowych powinny być uziemione i posiadać instalację piorunochronną. Rusztowania usytuowane bezpośrednio przy drogach, ulicach oraz w miejscach przejazdów i przejść dla pieszych, powinny posiadać daszki ochronne i osłonę z siatek ochronnych. Stosowanie siatek ochronnych wykonywane z rusztowań składanych typu „Warszawa” (roboty tynkarskie, montażowe, instalacyjne) oraz drabin rozstawnych (roboty malarskie). Montaż rusztowań, ich eksploatacja i demontaż powinny być wykonane zgodnie z instrukcją producenta. Montaż i demontaż tego typu rusztowań może być przeprowadzony tylko i wyłącznie przez osoby odpowiednio przeszkolone w zakresie jego konstrukcji, montażu i demontażu. Rusztowania tego typu powinny być wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem. Dopuszcza się wykonywanie robót malarskich przy użyciu drabin rozstawnych tylko do wysokości nieprzekraczalnej 4,0 m od poziomu podłogi. Drabiny należy zabezpieczyć przed poślizgiem i rozsunieniem się oraz zapewnić ich stabilność. W pomieszczeniach, w który będą prowadzone roboty malarskie roztworami wodnymi należy wyłączyć instalację elektryczną i stosować zasilanie, które nie będzie mogło spowodować zagrożenia prądem elektrycznym. Przy ręcznej lub mechanicznej obróbce elementów kamiennych, pracownicy powinni używać środków ochrony indywidualnej, takich jak:

- gogle lub przyłbice ochronne;
- hełmy ochronne;
- rękawice wzmocnione skórą;
- obuwie z wkładkami stalowymi chroniącymi palce stóp;

Stanowiska pracy powinny umożliwić swobodę ruchu, niezbędną do wykonywania pracy.

1.5. Maszyny i urządzenia techniczne użytkowane na placu budowy

Zagrożenia występujące przy wykonywaniu robót budowlanych przy użyciu maszyn i urządzeń technicznych:

- pochwycenie kończyny górnej lub kończyny dolnej przez napęd (brak dolnej osłony napędu);
- potrącenie pracownika lub osoby postronnej łyżką koparki przy wykonywaniu robót na placu budowy lub w miejscu dostępnym dla osób postronnych (brak wygradzenia strefy niebezpiecznej);
- porażenie prądem elektrycznym (brak zabezpieczenia przewodów zasilających urządzenia mechaniczne przed uszkodzeniami mechanicznymi);

Maszyny i inne urządzenia techniczne oraz narzędzia zmechanizowane powinny być montowane, eksploatowane i obsługiwane zgodnie z instrukcją producenta oraz spełniać wymagania określone w przepisach dotyczących systemu oceny zgodności. Maszyny i inne urządzenia techniczne podlegające dozorowi technicznemu, mogą być używane na terenie budowy tylko wówczas, jeżeli wystawiono dokumenty uprawniające do ich eksploatacji.

Wykonawca, użytkujący maszyny i inne urządzenia techniczne, niepodlegające dozorowi technicznemu, powinien udostępnić organom kontroli dokumentację techniczną - ruchową lub instrukcję obsługi tych maszyn lub urządzeń. Operatorzy lub maszyniści maszyn budowlanych, kierowcy wózków i innych maszyn o napędzie silnikowym powinni posiadać wymagane kwalifikacje.

Stanowiska pracy operatorów maszyn lub innych urządzeń technicznych, które nie posiadają kabin, powinny być:

- zadaszone i zabezpieczone przed spadającymi przedmiotami;
- osłonięte w okresie zimowym;

II. INSTRUKTAŻ PRACOWNIKÓW PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO REALIZACJI ROBÓT SZCZEGÓLNIE NIEBEZPIECZNYCH

Szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach roboczych przeprowadza się jako:

- szkolenie wstępne;
- szkolenie okresowe;

Szkolenia te przeprowadzane są w oparciu o programy poszczególnych rodzajów szkolenia. Szkolenia wstępne ogólne („instruktaż ogólny”) przechodzą wszyscy nowo zatrudniani pracownicy przed dopuszczeniem do wykonywania pracy. Obejmuje ono zapoznanie pracowników z podstawowymi przepisami bhp zawartymi w Kodeksie pracy, w układach zbiorowych pracy i regulaminach pracy, zasadami bhp obowiązującymi w danym zakładzie pracy oraz zasadami udzielania pierwszej pomocy. Szkolenie wstępne na stanowisku pracy („Instruktaż stanowiskowy”) powinien zapoznać pracowników z zagrożeniami występującymi na określonym stanowisku pracy, sposobami ochrony przed zagrożeniami, oraz metodami bezpiecznego wykonywania pracy na tym stanowisku. Pracownicy przed przystąpieniem do pracy, powinni być zapoznani z ryzykiem zawodowym związanym z pracą na danym stanowisku pracy. Fakt odbycia przez pracownika szkolenia wstępnego ogólnego, szkolenia wstępnego na stanowisku pracy oraz zapoznania z ryzykiem zawodowym, powinien być potwierdzony przez pracownika na piśmie oraz odnotowany w aktach osobowych pracownika. Szkolenia wstępne podstawowe w zakresie bhp, powinny być przeprowadzone w okresie nie dłuższym niż 6 - miesięcy od rozpoczęcia pracy na określonym stanowisku pracy. Szkolenia okresowe w zakresie bhp dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, powinny być przeprowadzane w formie instruktażu nie rzadziej niż raz na 3 – lata, a na stanowiskach pracy, na których występują szczególne zagrożenia dla zdrowia lub życia oraz zagrożenia wypadkowe - nie rzadziej niż raz w roku. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach operatorów żurawi, maszyn budowlanych i innych maszyn o napędzie silnikowym powinni posiadać wymagane kwalifikacje. Powyższy wymóg nie dotyczy betoniarek z silnikami elektrycznymi jednofazowymi oraz silnikami trójfazowymi o mocy do 1 KW. Na placu budowy powinny być udostępnione pracownikom do stałego korzystania, aktualne instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące:

- wykonywania prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi lub zagrożeniami zdrowia pracowników,
- obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych;
- postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi;
- udzielania pierwszej pomocy;

W/w instrukcje powinny określać czynności do wykonywania przed rozpoczęciem danej pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania danej pracy, czynności do wykonywania po jej zakończeniu oraz zasady postępowania stwarzających sytuacjach awaryjnych stwarzających zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników. Nie wolno dopuścić pracownika do pracy, do której wykonywania nie posiada wymaganych kwalifikacji lub potrzebnych umiejętności, a także dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad BHP. Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownicy budowy (kierownik robót) oraz mistrz budowlany, stosownie do zakresu obowiązków.

III. ŚRODKI TECHNICZNE I ORGANIZACYJNE ZAPOBIEGAJĄCE NIEBEZPIECZEŃSTWOM WYNIKAJĄCYM Z WYKONYWANIA ROBÓT BUDOWLANYCH

Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują kierownicy budowy (kierownik robót) oraz mistrz budowlany, stosownie do zakresu obowiązków. Nieprzestrzeganie przepisów bhp na placu budowy prowadzi do powstania bezpośrednich zagrożeń dla życia i zdrowia pracowników.

Przyczyny organizacyjne powstania wypadków przy pracy:

- a. niewłaściwa ogólna organizacja pracy;
 - 1) nieprawidłowy podział pracy lub rozplanowanie zadań;
 - 2) niewłaściwe polecenia przełożonych;
 - 3) brak nadzoru;
 - 4) brak instrukcji posługiwania się czynnikami materialnymi;
 - 5) tolerowanie przez nadzór odstępstw od zasad bezpieczeństwa pracy;
 - 6) brak lub niewłaściwe przeszkolenie w zakresie bezpieczeństwa pracy i ergonomii;
 - 7) dopuszczenie do pracy człowieka z przeciwwskazaniami lub bez badań lekarskich;
- b. niewłaściwa organizacja stanowiska pracy;
 - 1) niewłaściwe usytuowanie urządzeń na stanowiskach pracy;
 - 2) nieodpowiednie przejścia i dojścia;
 - 3) brak środków ochrony indywidualnej lub niewłaściwy ich dobór;

Przyczyny techniczne powstania wypadków przy pracy:

- a. niewłaściwy stan czynnika materialnego;
 - 1) wady konstrukcyjne czynnika materialnego będącego źródłem zagrożenia;
 - 2) niewłaściwa stateczność czynnika materialnego;
 - 3) brak lub niewłaściwe urządzenia zabezpieczające;
 - 4) brak środków ochrony zbiorowej lub niewłaściwy ich dobór;
 - 5) brak lub niewłaściwa sygnalizacja zagrożeń;
 - 6) niedostosowanie czynnika materialnego do transportu, konserwacji lub napraw;
- b. niewłaściwe wykonanie czynnika materialnego;
 - 1) zastosowanie materiałów zastępczych;
 - 2) niedotrzymanie wymaganych parametrów technicznych;

- c. wady materiałowe czynnika materialnego;
- 1) ukryte wady materiałowe czynnika materialnego;
- d. niewłaściwa eksploatacja czynnika materialnego;
- 1. nadmierna eksploatacja czynnika materialnego;
- 2. niedostateczna konserwacja czynnika materialnego;
- 3. niewłaściwe naprawy i remonty czynnika materialnego;

Osoba kierująca pracownikami jest zobowiązana:

- organizować stanowiska pracy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy;
- dbać o sprawność środków ochrony indywidualnej oraz ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem;
- organizować, przygotowywać i prowadzić prace, uwzględniające zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy;
- dbać o bezpieczny i higieniczny stan pomieszczeń pracy i wyposażenia technicznego, a także o sprawność środków ochrony zbiorowej i ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem;

Na podstawie:

- oceny ryzyka zawodowego występującego przy wykonywaniu robót na danym stanowisku pracy;
- wykazu prac szczególnie niebezpiecznych;
- określenia podstawowych wymagań BHP przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych;
- wykazu prac wykonywanych przez co najmniej dwie osoby;
- wykazu prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej;

Kierownik budowy powinien podjąć stosowne środki profilaktyczne mające na celu:

- zapewnić organizację pracy i stanowisk pracy w sposób zabezpieczający pracowników przed zagrożeniami wypadkowymi oraz oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych;
- zapewnić likwidację zagrożeń dla zdrowia i życia pracowników głównie przez stosowanie technologii, materiałów i substancji nie powodujących takich zagrożeń;

W razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla ich życia lub zdrowia pracowników osoba kierująca, pracownikami obowiązana jest do niezwłocznego wstrzymania prac i podjęcia działań w celu usunięcia tego zagrożenia.

Pracownicy zatrudnieni na budowie, powinni być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, zgodnie z tabelą norm przydziału środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego opracowaną przez pracodawcę. Środki ochrony indywidualnej w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa użytkowników tych środków powinny zapewniać wystarczającą ochronę przed występującymi zagrożeniami (np. upadek z wysokości, uszkodzenie głowy, twarzy, wzroku, słuchu).

Kierownik budowy obowiązany jest informować pracowników o sposobach posługiwania się tymi środkami.

Podstawa prawna opracowania:

- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy (t jedn. Dz.U. z 1998r. Nr 21 poz.94 z późn. zm).
- Art.21 „a” ustawy z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2000r. Nr 406 poz.1126 z późn. zm).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27 sierpnia 2002r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz szczegółowego zakresu rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz.U. Nr 151 poz. 1256).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996r. w sprawie szczególnych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. Nr 62 poz. 285).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996r. w sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej (Dz.U. Nr 62 poz. 287).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996r. w sprawie rodzajów prac, które powinny być wykonywane, przez co najmniej dwie osoby (Dz.U. Nr 62 poz. 288).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996r. w sprawie uprawnień rzeczoznawców do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, zasad opiniowania projektów budowlanych, w których przewiduje się pomieszczenia pracy oraz trybu powoływania członków Komisji Kwalifikacyjnej do Oceny Kandydatów na Rzeczoznawców (Dz.U. Nr 62 poz. 290).
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996r. w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów ((Dz.U. Nr 60 poz. 278).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. Nr 129 poz. 844 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz.U. Nr 116 poz. 1263).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2002r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz.U. Nr 120 poz. 1021).
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. Nr 47 poz. 401).

Projektant:

mgr inż. arch. Wojciech Jacek Zawartko
uprawnienia nr St.-626/83
specjalność architektoniczna

WOJCIECH JACEK ZAWARTKO
mgr inż. architekt
upr. projekt. w specjalności
architektonicznej
nr ewid. St-626/83